

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19Co/135/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3713212847
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 03. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Beáta Čupková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2014:3713212847.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Beáty Čupkovej a sudkýň JUDr. Aleny Záhumenskej a JUDr. Viery Škultétyovej v právnej veci navrhovateľky D. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. P., P. XXX, zastúpenej D. C. P., advokátkou, so sídlom H. T., W. XX/XX proti odporcovi S. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom H., P. XXXX/XX, o zvýšenie výživného, o odvolaní navrhovateľky a odporcu proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica, č.k. 6C/226/2013-43 zo dňa 12. decembra 2013, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu potvrdzuje.

Žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd zvýšil výživné odporcu na navrhovateľku zo sumy 120 Eur na sumu 200 Eur mesačne od 25.09.2013. Zameškané výživné vo výške 255,96 Eur povolil odporcovi splatiť v 50 Eur mesačných splátkach. Vo zvyšku návrh zamietol. Zároveň rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Týmto rozsudkom bol zmenený rozsudok Okresného súdu v Považskej Bystrici zo dňa 26.03.2009, č.k. 4P/12/2009-30, v súvislosti s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 02.07.2009, č.k. 4CoP/37/2009-73, v časti o výživnom na navrhovateľku. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že od poslednej úpravy výživného rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 02.07.2009, č.k. 4CoP/37/2009-73, ktorým zmenil rozsudok Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 26.03.2009, č.k. 4P/12/2009-30 a znížil výživné otcovi na D. na 120 Eur mesačne a na R. na 80 Eur mesačne, sa podstatne zmenili pomery na strane navrhovateľky a odporcu. Navrhovateľka je študentkou X. ročníka vysokej školy, študuje v T. a býva na internáte v E.. Matka jej kúpila nový počítač za 450 Eur. Navrhovateľka si spravila vodičský kurz. Na zdravotný stav navrhovateľka vynakladá 30 Eur mesačne. Odporca sa XX.XX.XXXX oženil s D. G., s ktorou žije od roku 2004. Bývajú v 4-izbovom byte, ktorý manželka odporcu previedla na svoju dcéru A., ktorá žije a pracuje v Q.. Odporca s manželkou vynaložili peniaze na jeho renováciu. Priemerný netto zárobok odporcu predstavuje v súčasnosti 784,13 Eur mesačne, priemerný netto zárobok matky navrhovateľky 519,68 Eur mesačne. Rodičia navrhovateľky majú vyživovaciu povinnosť aj k mal. R., nar. v roku XXXX. Matka mal. R. podala na súd návrh na zvýšenie výživného na 150 Eur mesačne. Navrhovateľkina matka žije so svojím priateľom, navrhovateľkou a mal. R. v 8-izbovom rodinnom dome, ktorého je vlastníčkou, a ktorý zdedila. Odporcovi vyplatila z titulu vyporiadania BSM sumu 13.377 Eur, ktorú odporca použil na dovolenku a kúpu staršieho auta. Matka navrhovateľky vlastní aj pozemok, na ktorom je postavený jej rodinný dom a pozemok v susedstve, v celkovej výmere viac ako 2.300 m². Priateľ navrhovateľky vlastní osobný automobil a osobný automobil vlastní aj odporca. Odporca sa s navrhovateľkou nestretáva a okrem výživného jej darčeky nekupuje. Vinu na tom nesie najmä navrhovateľka, ktorá sa s odporcom stretávať odmieta. Na základe toho súd konštatoval, že zmena pomerov na strane navrhovateľky nastala, keďže od 01.09.2013

začala študovať na vysokej škole. Jej potreby vzrástli, lebo má zvýšené náklady na ubytovanie na internáte, na stravu, na cestovné, na nákup skrípt. Matka jej musela kúpiť nový výkonnejší počítač, ktorý potrebuje do školy. Zmenili sa aj pomery na strane odporcu. Jeho zárobok vzrástol od poslednej úpravy výživného o viac ako 230 Eur. Naďalej má dve vyživovacie povinnosti. Uzavrel manželstvo so ženou, s ktorou od roku 2004 žil v spoločnej domácnosti. Jeho manželka musela vyplatiť maloletému L. G., synovi jej bývalého manžela a R. G., druhej manželke jej bývalého manžela spolu 6.666,80 Eur s príslušenstvom a náhradu trov konania a právneho zastúpenia z titulu vyporiadania BSM. Od matky navrhovateľky získal odporca z titulu vyporiadania BSM sumu 13.377 Eur. Na Okresnom súde v Považskej Bystrici prebieha konanie o zvýšenie výživného na mal. R. zo sumy 80 Eur na 150 Eur mesačne. Súd po zhodnotení osobných, rodinných, zárobkových a majetkových pomerov rodičov navrhovateľky a odôvodnených potrieb navrhovateľky zvýšil odporcovi výživné na navrhovateľku, tak ako je uvedené vo výroku napadnutého rozsudku. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, keďže navrhovateľka bola v konaní čiastočne úspešná.

Proti tomuto rozsudku vo výroku o trovách konania podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie navrhovateľka. Navrhla v tejto časti rozsudok zmeniť a priznať trovy prvostupňového aj odvolacieho konania vo výške 178,75 Eur za jeden úkon. Mala za to, že súd rozhodol v rozpore s ust. § 142 ods. 2 O.s.p. Nesúhlasila, že bola len čiastočne úspešná, nakoľko súd zvýšil výživné o 80 Eur z navrhovaných 130 Eur, čo je viac ako polovica. Poukázala na to, že je bez príjmu, jej návrh bol dôvodný, neúspešná bola len v nepatrných častiach a výsledok závisel od posúdenia súdu. V zmysle uvedeného zastávala názor, že trovy má uhradiť odporca v krajnom prípade v zmysle § 142 ods. 3 O.s.p. V závere uviedla, že otec jej nad rámec bežného výživného ničím neprispieva, nezaujíma sa o ňu, a pokiaľ by mala trovy znášať sama, bola by značne poškodená.

Proti rozsudku vo výroku o zvýšení výživného podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie odporca. Žiadal, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok tak, že zvýši výživné na navrhovateľku zo sumy 120 Eur mesačne na sumu 150 Eur mesačne od 01.10.2013 a zameškané výživné vo výške 90 Eur povolí odporcovi splácať v splátkach po 20 Eur mesačne. Mal za to, že nebol dostatočne zistený skutkový stav a niektoré tvrdenia uvádzané v odôvodnení sa nezakladajú na pravde. Uviedol, že byt, v ktorom býva s manželkou, je vlastníctvom SBD H. a spolu s manželkou uhrádzajú nájom aj s inkasom vo výške 250 Eur. Práva k bytu previedol syn odporcovej manželky na svoju sestru, A. G., ktorá v byte momentálne nebýva, keďže pracuje v Q.. Poukázal na to, že vyplatenie z BSM matkou navrhovateľky prebehlo v troch splátkach v rokoch 2006, 2007 a 2011. Uviedol, že vyplatené finančné prostriedky boli jeho dedičstvom po rodičoch, ktoré investoval do rekonštrukcie domu, v ktorom teraz býva navrhovateľka s rodinou a nepovažuje túto skutočnosť za smerodajnú pri zisťovaní majetkových a finančných pomerov. Poukázal na to, že táto skutočnosť už bola pri pojednávaní o zvýšení výživného braná do úvahy - č.k. 10P44/2008-19. Uviedol, že prebieha konanie o zvýšenie výživného aj na mal. R. a je pravdepodobné, že aj toto výživné bude zvýšené. Po zohľadnení všetkých nákladov spojených s bývaním, stravou, s úhradou na lieky, exekučnými príkazmi a splátkami stanovenými súdom mu s manželkou ostane sotva 200 Eur na vyžitie, pričom navrhovateľke by samotnej takto ostalo oveľa viac.

K podanému odvolaniu odporcu sa písomne vyjadrila navrhovateľka. Navrhla rozsudok v napadnutej časti ako vecne správny potvrdiť. Pokiaľ sa odporca domáhal nesprávneho skutkového stavu veci, považuje za samozrejmé, že súd vychádzal z jeho samotného výsluchu, kde uvádzal, že byt patrí synovi manželky. Bola toho názoru, že vedené exekučné konania voči odporcovi nemôžu byť na ťarchu navrhovateľky, ktorá študuje a je výživou odkázaná na svojich rodičov. Tvrdenie odporcu, že si z peňazí, vyplatených matkou navrhovateľky, kúpil byt a šiel na dovolenku, považuje za znak nezodpovedného prístupu k povinnostiam. Príjem odporcu je raz tak vysoký ako matkin príjem, ktorá sa stará aj o sestru navrhovateľky a bez pomoci jej priateľa, ktorý k nej nemá žiadnu vyživovaciu povinnosť, by nedokázala študovať a zvládať finančné nároky na školu. Zastávala názor, že súd dospel k správnym právnym záverom, keď odporcovi zvýšil výživné, zohľadnil jeho možnosti a schopnosti, ako aj jej potreby.

Krajský súd v Trenčíne preskúmal vec v zmysle ust. § 212 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že rozsudok okresného súdu je potrebné potvrdiť podľa § 219 ods. 2 O.s.p. Vo veci bolo rozhodnuté bez pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p.

Odvolací súd preskúmal všetky rozhodujúce námietky, ktoré boli v odvolaní navrhovateľkou a odporcom vznesené a v plnom rozsahu sa stotožňuje s právnymi závermi súdu prvého stupňa. Z daného dôvodu si osvojuje dôvody napadnutého rozhodnutia, na ktoré v celom rozsahu poukazuje v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p. a na zdôraznenie správnosti dodáva nasledovné:

Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov (§ 62 ods. 1, 2 Zákona o rodine). Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť (§ 62 ods. 4, 5 Zákona o rodine).

Pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného (§ 75 ods. 1 prvá veta Zákona o rodine). Rozhodnutie o výživnom nie je rozhodnutím nemenným. Priznané výživné možno v zmysle § 78 ods. 1 Zákona o rodine zmeniť v prípade, ak sa menia pomery. Citované zákonné ustanovenie vychádza z predpokladu, že výživné sa vždy určuje podľa stavu, ktorý existuje v čase, keď súd rozhoduje o výživnom. Plynutím času však môže nastať zmena pomerov ako na strane detí, a to v dôsledku pribúdajúceho veku, nárastom ich odôvodnených potrieb, tak aj na strane rodičov, a to zvýšením alebo znížením príjmu, prípadne pribudnutím alebo odbudnutím ďalších vyživovacích povinností.

Pri rozhodovaní o zmene výživného je potrebné prihliadať na všetky okolnosti, ktoré by mohli byť podkladom pre jeho zmenu. Dôvodom na zmenu rozhodnutia však budú len v prípade, ak sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov. Relevantnosť zmeny sa zisťuje porovnaním tvrdených a preukázaných nových pomerov s pôvodnými pomermi tak, ako boli zistené vo vzťahu k predchádzajúcemu rozhodnutiu. Či príslušná zmena dosahuje relevantnú intenzitu pre zmenu rozhodnutia, je na posúdení súdu.

Okresný súd v zmysle uvedeného správne postupoval, keď zameral svoje dokazovanie na preukázanie toho, či na strane navrhovateľky a odporcu došlo k takej zmene pomerov, ktorá je dôvodom na zvýšenie výživného. Z obsahu spisu vyplýva, že posledná úprava výživného zo strany odporcu na navrhovateľku bola vykonaná rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 02.07.2009, č.k. 4CoP/37/2009-73, ktorým zmenil rozsudok Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 26.03.2009, č.k. 4P/12/2009-30 a znížil výživné otcovi na navrhovateľku na 120 Eur mesačne a na mal. R. na 80 Eur mesačne.

Od poslednej úpravy výživného uplynulo už takmer 5 rokov. Zmena pomerov spočíva v tom, že navrhovateľka sa od 01.09.2013 stala študentkou denného štúdia na H., pričom v čase poslednej úpravy navštevovala 8-ročné gymnázium v H.. V súvislosti s nástupom navrhovateľky na denné štúdium na vysokú školu v T. vzrástli jej mesačné životné náklady na ubytovanie na internáte (47 Eur), na stravu počas pobytu v T. (3 Eur za jeden obed), na cestovné (v T. 13 Eur a cesta H. a späť 3,80 Eur), náklady na zakúpenie študijných materiálov a s tým súvisiacia kúpa nového výkonnejšieho počítača matkou navrhovateľky (450 Eur). Navrhovateľka má zhoršený zdravotný stav a náklady na tento sú 30 Eur mesačne. Mesačné náklady navrhovateľky tak vzrástli cca o 160 Eur. V čase poslednej úpravy výživného vychádzal krajský súd z priemerného mesačného príjmu odporcu 554,09 Eur a príjmu matky navrhovateľky 527,52 Eur. V súčasnej dobe priemerný mesačný zárobok odporcu predstavuje 784,13 Eur, čo je suma vyššia viac ako o 230 Eur oproti predchádzajúcej úprave výživného a matky navrhovateľky 519,68 Eur. Okrem navrhovateľky má odporca naďalej vyživovaciu povinnosť k mal. dcére R., pričom rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 31.01.2014, č.k. 4P/81/2013-49 (ktorý doposiaľ nie je právoplatný) bolo toto výživné zvýšené zo sumy 80 Eur na sumu 120 Eur. Odporca žije v spoločnej domácnosti s manželkou, ktorá pracuje ako upratovačka v MŠ v H.. Náklady na bývanie predstavujú sumu 250 Eur mesačne, odporca tiež spláca pôžičku vo výške 50

Eur, mesačne sú mu z platu vykonávané zrážky z titulu exekúcie vo výške 70 Eur a po zaplatení nutných výdavkov a doteraz stanoveného výživného mu zostáva spolu s manželkou asi 200 Eur mesačne.

Vzhľadom na uvedené sa krajský súd stotožňuje s názorom okresného súdu, že v danom prípade došlo na strane účastníkov k výraznej zmene pomerov, ktorá odôvodňuje zvýšenie výživného. Podľa názoru krajského súdu výživné vo výške 200 Eur mesačne zodpovedá schopnostiam, možnostiam, či zárobkovým pomerom odporcu, ktorého priemerný mesačný príjem je 784,13 Eur a zvýšené výživné považuje vzhľadom na zistený skutkový stav za primerané.

Pokiaľ odporca namieta, že náklady na nájomné a inkaso vo výške 250 Eur uhrádzajú s manželkou sami, odvolací súd poukazuje na tú skutočnosť, že uvedené výdavky má každá rodina. K vyjadreniu odporcu, že po zohľadnení všetkých nevyhnutných nákladov mu s manželkou ostane 200 Eur na vyžitie a navrhovateľke samotnej tak ostane viac, odvolací súd konštatuje, že právo na výživu je zákonný nárok dieťaťa, každý rodič je povinný vyživovať dieťa, aj keď na úkor svojho minima, pričom výživné má prednosť pred inými výdavkami rodiča a súd neberie do úvahy pri skúmaní možností a schopností, ako aj majetkových pomerov povinného rodiča výdavky, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Za týchto okolností je potom rozsah zvýšenia vyživovacej povinnosti odporcu zo sumy 120 Eur mesačne na sumu 200 Eur mesačne plne odôvodnený. Súd prvého stupňa dostatočne zistil skutkový stav a rozhodol správne o zvýšení výživného, ako aj o jeho účinnosti tak, aby navrhovateľka mala dostatočné finančné prostriedky na uspokojenie potrieb v súvislosti so štúdiom na vysokej škole.

K podanému odvolaniu navrhovateľky odvolací súd uvádza, že pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádza súd zo zásady zodpovednosti za výsledok (zásada úspechu) alebo zo zásady zodpovednosti za zavinenie alebo náhodu. Zásada zodpovednosti za výsledok sa uplatňuje pri rozhodovaní o náhrade trov sporového konania, keďže len tu sa dá hovoriť o úspechu, resp. neúspechu účastníka konania. Kritériom na priznanie nároku na náhradu trov konania je miera úspechu vo veci, ktorá sa zisťuje tak u navrhovateľa, ako aj u odporcu. Miera úspechu vo veci závisí od vzťahu meritórneho rozhodnutia k žalobnému petitu vo veci samej. Podľa miery úspechu môže súd o náhrade trov konania rozhodnúť buď tak, že prizná náhradu všetkých trov účelne vynaložených na uplatňovanie alebo bránenie práva tomu účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal (§ 142 ods. 1 O.s.p.), alebo náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov konania právo, ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný (§ 142 ods. 2 O.s.p.), alebo môže priznať plnú náhradu trov konania účastníkovi, aj keď mal vo veci úspech len čiastočný, ak mal neúspech len v pomerne nepatrnej časti alebo ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu (§ 142 ods. 3 O.s.p.).

V danej veci súd prvého stupňa vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa § 142 ods. 2 O.s.p., nakoľko navrhovateľka bola v konaní čiastočne úspešná. V zmysle vyššie uvedeného sa odvolací súd s týmto názorom súdu prvého stupňa stotožňuje.

Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej a vo výroku o trovách konania podľa § 219 ods. 2 O.s.p. potvrdil.

V odvolacom konaní mal čiastočný úspech každý z účastníkov - navrhovateľka mala úspech vo veci samej, odporca mal úspech vo výroku o trovách prvostupňového konania, preto odvolací súd o trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 a § 224 ods. 1 O.s.p. tak, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov odvolacieho konania právo.

Rozhodnutie bolo senátom prijaté jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.